

ABSTRAKT

Celiakální sprue je chronické celoživotní onemocnění, charakterizované trvalou nesnášenlivostí lepku (glutenu). Sliznice tenkého střeva těchto pacientů vykazuje typické zánětlivé změny. Tyto změny vedou k poruše vstřebávání všech živin, minerálů a vitaminů, které se mohou projevit malabsorpčním syndromem. Diagnostika celiakie musí být komplexním hodnocením výsledku imunologického vyšetření autoprotilátek a mikroskopického hodnocení stavu střevní sliznice.

Bakalářská práce se zabývá histochemickým vyšetřením střevních biopsií, které umožňuje lépe rozlišit malabsorpční syndromy různého původu. Cílem práce bylo zjistit u pacientů nad 50 let ze vzorků přijatých za rok 2013 frekvenci výskytu celiakální sprue a vyhodnotit kompletnost remise u pacientů na bezlepkové dietě. Přísná dieta vede ke zhojení sliznice a obnově enzymové aktivity kartáčového lemu. Biopsie byly po odběru rychle zmrazeny, aby se zachovala integrita tkáně a enzymová aktivita kartáčového lemu. Reakce, prokazující enzymovou aktivitu laktázy, trehalázy a dipeptidylpeptidázy IV, byly provedeny na řezech již dříve popsány histochemickými postupy. Alterace reliéfu byla hodnocena Marshovým skóre.

V roce 2013 bylo přijato na odd. histochemie 691 biopsických vzorků. Z tohoto počtu bylo 141 pacientů ve věku nad 50 let. Jako celiakální sprue bylo uzavřeno 19 vzorků. U pacientů s nově diagnostikovanou celiakií 9 se jednalo o poškození slizničního reliéfu s různým stupněm snížení aktivit enzymů kartáčového lemu. U pacientů již prokázanou celiakií, kteří dodržovali bezlepkovou dietu, byly změny na sliznici závislé na době dodržování diety. K úplné remisi došlo pouze u 6 pacientů. Jedním z nejčastějších důvodů nedostatečného zhojení sliznice u těchto pacientů je nedodržování přísné bezlepkové diety, která naruší dlouhodobé stravovací návyky starších pacientů. Nicméně vyšší věk při diagnóze celiakie nemusí vést i při přísném dodržování bezlepkové diety k úplnému obnovení aktivit enzymů kartáčového lemu.